

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Dziecka
Marek Michalak

ul. Przemysłowa 30/32, 00-450 Warszawa

ZSS/500/16 /2014/KT

Warszawa, 4 czerwca 2014 r.

Pan

Andrzej Biernat

Minister Sportu i Turystyki

Szanowny Panie Ministrze,

analiza rozwiązań prawnych oraz wydarzenia, do których doszło podczas I Rawickiej Gali Sportu Walki w Sierakowie, gdzie małoletni chłopcy, bez odpowiednich środków ochrony, zostali dopuszczeni do walki *Muaythai*, w wyniku której jeden z nich został znokautowany, pozwalają stwierdzić, że stan prawnego zabezpieczenia przed ewentualnymi nieprawidłowościami, które prowadzić mogą do zagrożenia zdrowia, a nawet życia dziecka, jest niewystarczający.

Problematyka uprawiania przez dzieci dalekowschodnich sportów i sztuk walki była regulowana przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 listopada 2002 r. w sprawie uprawiania dalekowschodnich sportów i sztuk walki oraz kick-boxingu (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 66). Nieobowiązujące rozporządzenie określało szczegółowe wymogi, kwalifikacje i sposób ich uzyskiwania, wynikające z nich uprawnienia, zawieszanie i cofanie tych uprawnień, wzory dokumentów stwierdzających te kwalifikacje i uprawnienia oraz – co najważniejsze z uwagi na przedmiot mojego wystąpienia – szczególne zasady bezpieczeństwa obowiązujące przy uprawianiu dalekowschodnich sportów i sztuk walki oraz kick-boxingu. Ustawodawca wykreślając przepis delegacyjny do wydania ww. rozporządzenia przyjął, że różnego rodzaju związki i federacje będą określały zasady współzawodnictwa w sposób gwarantujący bezpieczeństwo zawodników, w szczególności tych małoletnich. Niestety tak się nie stało.

Zgodnie z § 3 przywołanego powyżej rozporządzenia, dzieci do lat 12 mogły brać udział wyłącznie w zajęciach, treningach i zawodach w sportach i sztukach walki w formach bezkontaktowych, których uprawianie lub rywalizacja odbywa się w postaci

demonstracji techniki albo walki reżyserowanej. Dzieci, które ukończyły 12 lat i uczestniczyły w treningach w formach bezkontaktowych, przez co najmniej 9 miesięcy, mogły być dopuszczone do udziału w zajęciach, treningach i zawodach, w sportach i sztukach walki w formach z ograniczonym kontaktem, których zasady uprawiania lub rywalizacji nie przewidują możliwości pokonania przeciwnika przez zadawanie uderzeń rękami lub nogami z pełną siłą, a w walkach z bronią obszar zadawanych uderzeń jest ograniczony. Jednocześnie do zajęć, treningów i zawodów w sportach i sztukach walki w formach z pełnym kontaktem, których zasady uprawiania lub rywalizacji zezwalają na pokonanie przeciwnika, przez zadawanie uderzeń rękami lub nogami z pełną siłą, a w walkach z bronią obszar zadawanych uderzeń jest nieograniczony, mogły być dopuszczone dzieci, które ukończyły 16 lat, przy czym granica wieku mogła być obniżona do 14 lat w przypadku stosowania podczas zajęć, treningów i zawodów sprzętu ochronnego.

Ww. rozporządzenie nie zostało zastąpione nowym. Brak bowiem w obowiązującym stanie prawnym stosownej delegacji ustawowej do wydania rozporządzenia ustanawiającego reguły uprawiania przez dzieci sportów i sztuk walki.

Aktualne natomiast pozostają *Rekomendacje Polskiego Towarzystwa Medycyny Sportowej dotyczące kryteriów wiekowych przy kwalifikacji dzieci i młodzieży do treningu i zawodów w poszczególnych dyscyplinach sportowych*¹.

Polskie Towarzystwo Medycyny Sportowej w sportach i sztukach walki zaleca: *osoby do lat 12 mogą brać udział wyłącznie w formach bezkontaktowych, których uprawianie lub rywalizacja odbywają się w postaci demonstracji techniki albo walki reżyserowanej i zadaniowej. Dopuszcza się możliwość udziału w zawodach w konkurencjach technicznych i bezkontaktowych. W dyscyplinach, w których nie stosuje się kopnięć i uderzeń dopuszcza się udział w treningu i zawodach od 9 – 10 roku życia, zgodnie z przepisami odpowiedniej federacji. Osoby, które ukończyły 12 lat i uczestniczyły w treningach w formach bezkontaktowych przez co najmniej 9 miesięcy mogą być dopuszczone do udziału w zajęciach, treningach i zawodach, w sportach i sztukach walki w formach z ograniczonym kontaktem, których zasady uprawiania lub rywalizacji nie przewidują możliwości pokonania przeciwnika przez zadawanie uderzeń rękami lub nogami z pełną siłą, a w walkach z bronią obszar zadawanych uderzeń jest ograniczony. We wszelkich sportach walki, gdzie występują uderzenia (również z użyciem broni) lub kopnięcia obowiązują do 18 roku życia ochroniacze na zęby, genitalia i piersi u dziewcząt, a także inne, zgodnie z przepisami danej federacji.(...)*

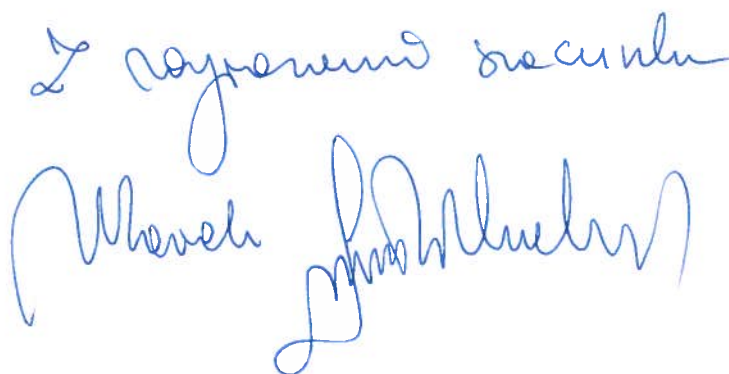
¹ Medycyna Sportowa , 2011, 1 (4), vol. 27, str. 79 - 81

Osoby, które ukończyły 16 lat, mogą być dopuszczone do zajęć, treningów i zawodów w sportach i sztukach walki w formach z pełnym kontaktem, których zasady uprawiania lub rywalizacji zezwalają na pokonanie przeciwnika, przez zadawanie uderzeń rękami lub nogami z pełną siłą, a w walkach z bronią obszar zadawanych uderzeń jest nieograniczony.

Z opinii ekspertów z zakresu medycyny sportowej wynika zatem jednoznacznie, że dopuszczone do zajęć, treningów i zawodów w sportach i sztukach walki w formach z pełnym kontaktem, których zasady uprawiania lub rywalizacji zezwalają na pokonanie przeciwnika, przez zadawanie uderzeń rękami lub nogami z pełną siłą, mogą być osoby powyżej 16. roku życia. Dokument *Rekomendacje Polskiego Towarzystwa Medycyny Sportowej dotyczące kryteriów wiekowych przy kwalifikacji dzieci i młodzieży do treningu i zawodów w poszczególnych dyscyplinach sportowych* nie ma jednakże statusu powszechnie obowiązującego przepisu prawa.

Ponieważ elementarnym obowiązkiem osób dorosłych jest dbałość o zdrowie i życie dziecka, a dzieciom uprawiającym sport należy zapewnić maksymalne bezpieczeństwo, uważam, że konieczne jest ponowne wprowadzenie do polskiego systemu prawnego regulacji określającej warunki treningu i współzawodnictwa oraz konieczne środki ochrony przy uprawianiu przez dzieci sportów i sztuk walki.

Wobec powyższego, na podstawie art. 11 ust. 1-3 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. Nr 6, poz. 69, z późn. zm.), zwracam się do Pana Ministra o dokonanie analizy przedstawionego problemu i poinformowanie o podjętych działaniach, ewentualnie zajętych stanowisku.

do wiadomości:

Pan
Ireneusz Raś
Przewodniczący
Sejmowej Komisji Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki

Warszawa, dnia 01 lipca 2014 r.

**MINISTERSTWO
SPORTU I TURYSTYKI
SEKRETARZ STANU**

Tomasz Pólgrabski

66/054/38/2014/8/39457

**Pan
Marek Michalak
Rzecznik Praw Dziecka**

w odpowiedzi na pismo nr ZSS/500/16/2014/KT z dnia 4 czerwca 2014 r., zawierające wnioski o analizę możliwości powtórnego wprowadzenia do polskiego systemu prawnego regulacji, określającej warunki treningu i współzawodnictwa oraz konieczne środki ochrony przy uprawianiu przez dzieci sportów i sztuk walki, uprzejmie przedstawiam następujące informacje.

Na wstępie dziękuję za zainteresowanie się przedmiotową sprawą i podjęcie problemu ochrony zdrowia i życia dzieci uprawiających sport, w tym dalekowschodnie sztuki walki. Wydarzenia I Rawickiej Gali Sportu Walki w Sierakowie stały się przedmiotem mojego zainteresowania już wcześniej, bo bezpośrednio po otrzymaniu sygnałów płynących ze środowiska sportowego, jak również z mediów. Zgadzam się w pełni z argumentacją Pana Ministra w zakresie konieczności zapewnienia maksymalnego bezpieczeństwa przez organizujących i prowadzących zajęcia sportowe, a także organizujących współzawodnictwo sportowe w każdym sporcie. Obowiązki w tym obszarze nabierają szczególnego znaczenia w przypadku, gdy dotyczy to najmłodszych, których powinniśmy otoczyć szczególną opieką i zapewnić im warunki do harmonijnego rozwoju.

Z analizy obowiązującego stanu prawnego wynika, że zgodnie z *art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. z 2014 r. poz. 715)* polski związek sportowy ma wyłączne prawo do ustanawiania i realizacji reguł sportowych, organizacyjnych i dyscyplinarnych we współzawodnictwie sportowym, organizowanym przez związek. Jednocześnie z treści *art. 16 ust. 2 ww. ustawy* wynika, że nadzorem ministra właściwego do spraw kultury fizycznej nie są objęte decyzje dyscyplinarne i regulaminowe władz polskich związków sportowych, związane z organizacją i przebiegiem współzawodnictwa sportowego.

Z powyższego zatem wynika, że w obowiązującym stanie prawnym brak jest podstaw formalno-prawnych do ingerencji ministra sportu i turystyki w powyższym zakresie. Ponadto na fakt ten zwrócił uwagę Pan Minister w treści swojego pisma, stwierdzając, że „*brak*

w obowiązującym stanie prawnym stosownej delegacji ustawowej do wydawania rozporządzenia ustanawiającego reguły uprawiania przez dzieci sportów i sztuk walki”.

W odniesieniu do przekazanych w piśmie propozycji szerszego wykorzystywania przez polskie związki sportowe *Rekomendacji Polskiego Towarzystwa Medycyny Sportowej dotyczącej kryteriów wiekowych przy kwalifikacji dzieci i młodzieży do treningu i zawodów w poszczególnych dyscyplinach sportowych*, uznaję przedstawiony postulat za słuszny. Należy zauważyć, że choć powyższy dokument nie ma statusu aktu prawa powszechnie obowiązującego, to jednak nie wyklucza to i nie zakazuje polskim związkom sportowym uwzględnienia zaleceń, wynikających z jego treści w tworzonych regulacjach danej dziedziny sportu, choćby w formule dobrych praktyk. Podstawą powyższego stanowiska jest ochrona powszechnie uznanych ogólnospołecznych dóbr i interesów, wśród których można wskazać na wartości społeczne takie jak uczciwość, rzetelność i bezpieczeństwo, które stanowią bazę do prawidłowego funkcjonowania stosunków społecznych. Mając na względzie bieżącą współpracę z polskimi związkami sportowymi nadmieniam, że przekażę do wiadomości związków informację o możliwości stosowania w treści przepisów, regulujących organizowanie i uprawianie sportu, treści rekomendacji wynikających z dokumentów kierunkowych, w tym dokumentów o charakterze zbioru dobrych praktyk i zaleceń.

Biorąc pod uwagę powyższe oraz uwzględniając istniejące uwarunkowania funkcjonowania sportu w Polsce, w tym daleko idącą autonomię polskich związków sportowych, zagwarantowaną przepisami rangi ustawowej, wydaje się, że w obecnej sytuacji należy monitorować zachowania i reakcję polskich związków sportowych na tak niebezpieczne wydarzenia. Jednocześnie w przypadku stwierdzenia braku umiejętności odpowiedniego dostosowania regulacji do zmieniających się warunków, należałoby rozważyć konieczność zmian legislacyjnych, w tym w szczególności w ustawie o sporcie poprzez przywrócenie stosownej delegacji ustawowej do wydawania rozporządzeń wykonawczych z zakresu bezpieczeństwa i zasad rywalizacji w niektórych rodzajach sportu dla określonych grup wiekowych.

Przedstawiając stanowisko w powyższej sprawie, proszę o uwzględnienie specyfiki rywalizacji sportowej, świadomości społecznej działań podejmowanych przez ludzi, którzy organizują lub chcą uczestniczyć w różnych formach aktywności sportowej, zachowując zasady sportowej rywalizacji na każdym etapie rozwoju sportowego zawodnika, z uwzględnieniem określonego wieku i możliwości samodoskonalenia w aspekcie konieczności przestrzegania zasady *fair play*.

2 polciański
1 antojan